

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.
A debreczeni és vidéki »függetlenségi párt« közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábon heti sorát 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többnapos
hirdetéseknél az arányt a le-
gőzelebbi árról számolják fel.
Bélyegdíj minden kilón belki-
tásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában
foglaltó újságilag sora 50 krajczár.

„Nyitár” ben megjelenő közle-
mény minden példát sora 30 kr.
Hirdetéseket felvételre a kiadó
hivatalában, KUTASI L. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHER
MAN H. közr. iródszájában is.
Név nélküli vagy bémontetetlen
beküldött levelek nem vétel-
nek ágyalomba.

Kéziratok vissza nem
adatok.

Előzetes árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt.-kr.
Fél évre 5 „ „
Nagyed évre 2 „ „
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető min-
den közlemény: Nagy-hatvan-
utca, 1564. szám, Dusóczy
ház, — a szerkesztőségbe bér-
meuttre küldendő.

Előfizetési helyben:
TELEGDI K. LAJOS és IG.
CSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésében és a kiadóhiva-
latban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában a postahivatalok
utján.

A háboru.

(r. e) Tökéletesen úgy viselkedik Ausztria (mert Magyarország sehogysem viselkedik) a muszka háborus előkészületekkel szemben, mint valami szerelmes vén lány, a kit megcsalt a szeretője.

A vén lány vak, a mikor szeret. Azt hitte a szegény Ausztria, hogy Muszkaországall még mindig fenn áll a nagy bárátság és nem vette észre, hogy a szerető már csak alkalmat keres a szakításra, míg végre a szomszédból figyelmeztetik a fehér csár hűtlenségére.

Bismarck elmondatta lapjaiban, hogy mi történik Galiciában. Az erre megszeppent Bécs haditanácsot ül és mit határoznak benne? Azt, a mit a szerelmes vén lányok tesznek, mikor a hűtlent még egyszer visszaakarják csábítani. Ha nem másképen, hát csak egy — éjszakára.

Azt határozzák, hogy nem tesznek megfelelő előkészületeket Galiciában, nehogy a muszka ezt — provokációnak tekintse. De — a szongya — majd kiállunk a patra magunk is, ha a muszka még egyet mozdul!

Míntha csak az ösmeretes adomát akarnók illusztrálni. Azt, a melyben a magyar ember jól arczul teremti Iezig zsidót, a ki aztán így jajdul fel: — Üssön kend pofon még egyszer, ha mer!

A magyar ember odacserdit másodszor is. — Ezt már nem hittem volna! válaszol a híres kassai toast elmondója, a muszka-politika czsuszpeizának melengetője és siet vissza . . . Arcoba — üdülni.

»Wir gratuliren, die Türken sind vernichtet« — hallottuk tiz év előtt Kassán. Milyen jó lenne most egy nem vernichtet Törökország szövetségeseink!

nénk és mozgósítanánk Galiciában, Galiczia felé! Vegy talán azt hiszik, hogy a muszka várni fog tavaszig, a midőn a háboru reánk-nézve kellemebb leend?

És ha megpuhol a muszka, mi lesz akkor velünk? Königrätz után legalább nyertünk valamit Deák által, ha bár edes keveset. Hát Tisza Kálmán mit fogna csinálni egy előre várható Königrätz után? Hát egyszerűen beállana — ha kell — muszka hetmannak. A beözönlő muszka hadakból csinálna magának egy új többséget.

Neki mindegy, muszka vagy német, mikor a magyar miniszterelnöknek sem egyéb, mint kifelé német — befelé muszka. De hát mit késlekedünk? Mért nem mozdulunk? Ha az orosz nem akar háborút, akkor évről-évre nem ismétli egyebéért a szinleges támadási szándékot, minthogy kiakarja meríteni Ausztriát és a hadiköltséget mindég készen megszavazó megrezzent népek.

És ezalatt folytatja akna munkáját a nemzetiségek között is. Majd megtámad akkor tényleg a mikor a pénzforrások bedugultak az izgatások polgárháborút teremtenek. Ezt akarják bevárni Bécsben? . . . Ez az állapot türehtelen. Előbb-utóbb meg lesz a harc, jobb most, mint később.

Vagy azért akar sakkban tartani a muszka, hogy ezalatt Bulgáriában kövessen el valami államcsinyt? Ugyan megkérdzte már határozottan a mi diplomáciánk a czártól, hogy voltaképen mit akar hát Bulgáriával és felhivta-e határozott proppozíció tételére? Nem tette ezt a mi diplomáciánk.

És ennél fogva vagy nagyon ostoba, vagy nagyon ravasz. Ha az orránál fogva vonszoltatja magát a muszka által, akkor ostoba. De hátha érték egymást Oroszország és Ausztria? Hátha az egész mozgolódás vége leend egy a Balkánon végbenemő — osztozkodás? Itt van erre a tervre Albrecht főherczeg és Tisza Kálmán.

Készül pedig monarkhiánk a muszka ellen olyaténképen, hogy először is elvágja — a jobb kezét! A vihar-edzett s az 1848/49-iki nagy harcok győzelmeiben részes honvéd tábornokokat nyugdíjba küldik. Agyut s muszaki csapatokat a honvédségnek nem adnak. E helyett az osztrák generálisokra bizakodnak, a kik 1848/49-ben a nyugalomba küldött hősök elől ugyan nyugtalanul — szaladtak. Königrätz, Königrätz, Königrätz! Te újra előre vetted árnyékokat!

ve, tömeges nyugdíjazása. Rövid idő alatt és egymásután lettek nyugdíjazva Mariássy, Görgey, Ghyecz és ha szoló jól tudja, Hollán a tábornagy; azontul 1855. évben Dobay is, mint altábornagy nyugdíjaztatott. Feltűnő és megdöbbentő ezen nyugdíjazások tömeges volta, és főképen az, hogy mindezen nyugdíjazások a szolgálat azon stádiumán következnek be, midőn az illetőknek olyan előlépéséről van szó, mely a hadtest parancsnokságot is magában foglalja. Ezen jelenség kinos benyomást tesz magára a honvédség intézményére, ezenfelül pedig a magyar állam azon súlyára, melyet magának vindikál, melyet féltékenyen őriz és melynek biztosítékait intézményinek életképessége és — őszinte respektálása képezi.

Ohajtja szoló, hogy a miniszter kimerítő felvilágosítást nyújtson, különösen pedig biztosítson bennünket az iránt is, hogy a nevezett férfiak semmiképen sem voltak rábírtak arra, hogy további — szolgálataikban megmaradjanak. A nyugdíjazásokból az állam pénzügyeire is nehezedelek.

Fejérváry b. miniszter válaszolja, hogy a szóban forgó férfiak részben a 30-as, részben a 40-es évek elején kezdtek szolgálatukat. — Kevés ember bir oly testi alkattal, hogy agy korában is képes legyen a farszto katonai szolgálatot teljesíteni. A hadosztály-vezénylési, kizárólag löhátton teljesítendő szolgálat pedig oly testi rugékonyságot követel, a melyre 65—66 éves férfiak alig érezhetik magukat képeseknek. — Az illetők érezvén ezt, kérték nyugdíjazásukat s pusztá véletlen, hogy ez esetek oly feltűnően összeestek. Egyikök se volt határozottan felhiva erre s ezen intézkedés mögött abszolute nem kereshető más, minthogy az illető férfiak érezvén azt, hogy testi erejük a farszto feladatra alig elegendő, maguk kérték nyugdíjazásukat. Hogy a magyar állam súlyát vagy a honvédség életképességét érintené ez, arról egyáltalán szó sincs.

Helfy sajnálattal jelenti ki, hogy a miniszter felvilágosításai senkit sem képesek megnyugtani. Hogy egyszerre öt magyar altábornagy érezze magát dekretiptusnak, akkor, midőn egyik-másik nagyobb tevékenységet igénylő szolgálatba lép, az valóban nem lehet megnyugtató.

Szólo nem is akarja az illetőket össze hasonlítani oly osztrák tábornokokkal, a kiknél tiz évvel is fiatalabbnak érezhetik magukat; de úgy látszik, ezen intézmény iránt bizonyos bécsi körökben ma sincs meg a bizalom, s a mikor azt látjuk, hogy szisztematice kiküszöbölök azokat, a kiknek multja összeforrt a nemzetével, ez valóban mély aggodalmat kelt. A kormány köteessége lenne inkább megmondani az igazi okokat, mintsem tág tért engedni bizonyos sejtelmeknek.

B. Fejérváry válaszolja, hogy az illetők nem idegenekkel, hanem magyar emberekkel váltattak fel, hogy az ő beleegyezésével — olyasmi nem történik, a mi nyomasztólág hatalna a honvédség szellemére. A képviselőház decz. 10. ülésén a honvéd tábornokok nyugdíjazása jött szóba, Ugron Gábor interpellációjában — Ugyanazon tárgy tehát, melyet a pénzügyi bizottság f. hó 9-iki ülésén, Horánszky Nándor napirendre hozott.

Ugron, az interpellációt megelőzőleg, kiemelte, hogy a honvédség fejének tömeges nyugdíjazása ugy néz ki, mintha a honvédséget lefejezni kívánják. — Kiemelte hogy a magyar közvélemény nem hitte, hogy a miniszterium ily tapintatlanságok által bele nyugodják abba, hogy a honvédség a depri-mációnak és a megalázásoknak vessé magát alá. Beszéde további részeiben is gyakran használt erős kifejezéseket s egész érvelése arra irányul, kimutatni, hogy nyugdíjazásoknak nem szolgálati, hanem politikai okai vannak. Előhozta, hogy a honvédség fejlődése, mely a manóvereknél is kitűnt s a király elismerését is kiérdemelte, nem arra mutat, hogy a kik a honvédség élén álltak, azok magasabb szolgálatokra képtelenek lennének. Továbbá az illető tábornokok majd mind férfierejük javában vannak ma is és az összehasonlításban, a közös hadsereg főtisztjeivel kiállják a versenyt. Nem lehet tehát más ok, csakis a politikai s az mintegy összeköttetésben látszik lenni azzal, hogy a honvédségnek ma sincs túrésze, ma sincsenek muszaki csapatai. Pedig a magyar nemzet milliókat áldoz a honvédségért, — míg Ausztria a maga honvédségére ugyszólván semmit sem köit. A mi pedig azt illeti, hogy az illető tábornokok a további szolgálatra nem alkalmasak, — ezt nem köteles elhinni senki. Ugronnak arra az állítására, hogy a honvéd tábornokok közül egy sem lett tábornos-

nagy, valaki közbekaltá: Gráf! Mire a függetlenségi párttól egy hang azt felelte: „Hisz az csak zsandár.” Báró Fejérváry azonban felelt Ugronnak s azt hangsúlyozta, hogy az illető honvéd tábornokok valamennyien a saját kérelmekre nyugdíjaztattak, — mely kijelentésre a függetlenségi párt soraiban hangos derűtség támadt. Okul őregségüket hozta fel, mire a függetlenségi párttól közbeszóltak, hogy „Albrecht főherczeg még őregebb!”

Erre a miniszter kifejté, hogy a hadtest-parancsnoknak nem kell mindig lovon ülni, ellenben a hadosztály parancsnok kénytelen folyvást lovasszolgálatot tenni: itt tehát nemcsak a szellemi erő jön szóba, hanem a testi erő is. A nyugdíjazott tábornokok nagy érdemeit maga is elismeri és elismeri, hogy ők a honvédség diszei voltak. De a fa disze a levelekből áll s ha ezek le is hullanak, a törzs megmarad s újra kihajt. — A miniszter e ha sonlatát a jobboldal tetszéssel fogadta. Fejérváry azt is kijelenté, hogy seholy sincs kimondva, hogy honvéd tábornokok ne lehessen hadtest parancsnokok. Sőt a szándék erős arra nézve, hogy ez megtörténjék.

Ugron hosszabb beszédben felelt miniszternek s elmondta, hogy mi módon szokott történni, hogy végül a tábornokok maguk kérik nyugdíjaztatásukat. Nehány elce felett az ellenzék hangosan nevetett. — A miniszter választát nem vette tudomásul. — A többség azonban tudomásul vette.

— Külföldi hírek. Orosz mozgósítás. A hivatalos orosz katonai lap közli a czár rendeletét, mely szerint a doni csapatok törzskarának egy része megbízatik a doni kozákcsoapatok mozgósításával. — A dalmát tartománygyűlésen Barcsics képviselő azt indítványozta, hogy az orosz nyelv a dalmát reáltanodákban kötelező tantárgyként volna tanítandó, — továbbá indítványozta, hogy valamennyi dalmát gymnasiumban az orosz nyelv is irodalom részére külön tanszék álltandó. A tartománygyűlésen az orosz-barát párt bir többséggel, míg az olasz kisebbség passzivitásra van kárhoztatva.

— Franciaország. Páris, decz. 10. Egy Aubertin nevezett egyén Ferryt és Goblet-t a kamara társalgószobájába kihivatta. Goblet a hívásra nem ment ki; Ferry azonban kijött és Aubertin által három revolverlővéssel megtámadtatott. Ferry barátjaira támaszkodva maga elmehtett a mentő intézetbe és ugy nyilatkozott, hogy nincs baja. Aubertin azonnal letartóztaták. A jelenlevők felháborodásukban tetteg bántalmazni akarták a merénylőt, ki kijelentette hogy tagja egy 20 egyénből alakult bandának, kiknek mindegyike elvan határozva ugy cselekedni, mint ő. A czél kivitelére a sors öt jelölte meg elsőnek. Ferry, ki a kamara tagjai részéről a rokonszenv számos bizonyítékait kapta, gyalog tért vissza lakására. A merénylő üveggyósa, a Richelieu utcában lakik és Rombachban, a Moselle-departementben született 1835-ben. Kisgyermekkorban egy büntárs volt, kinek Gobletre kellett volna rálőnnie, azonban Aubertin merénylete után a forgópisztolyt elejtette. Aubertin-nél papirszületet találtak, melyből kitűnik, hogy sorshuzás utján ő jelöltetett ki, hogy a büntetett végrehajtsa, és hogy e czélból ma a kamarába menjen, hogy rövid uton szolgáltatson igazságot.

A feljegyzés vége következőleg hangzik: „Halál a fondorkodókra! Az ut egyengetve van. Immár lehetséges lesz, eszes, önzetlen és hazafias miniszteriumot alkotni.” Gyantják, hogy Aubertin örült. A kamara folyosóin heves szóváltás volt a mérseklét és a radikális-párt hívei között. Az előbbieket azzal vádolták az intranzigens-párti lapokat, hogy felizgatják a korlátoltabbakat, kik azután tettegességre vetemednek Midőn Rouvier ez állítást támogatta, élénk jelenet fejlődött ki.

Páris, decz. 10. A kamara és a szenátus ma csak rövid üléseket tartottak, melyekben semmi különös nem adta elő magát. Ugy a kamara, mint a szenátus, hétfőig elnapolták az üléseket. Bizonyosnak mondják, hogy Rouvier, Flourens, Sarrien (igazságügy); Faye (köz munkák), Lockroy (tanügy), Barbey (tengerészet) és Viette (mezőgazdaság) is tagjaivá lesznek a Fallières-kabinetnek. Csak a hadügyi és a kereskedelemügyi tárczák részére nem találtak meg jelöltet Fallières az remélti, hogy a kabinetet még ma kiegészítheti. Páris, decz. 10. Sadi Carnot ma a diplomáciai testületet fogadta, melynek nevében a pápai nunczius fejtezte ki szerencsekívánatait.

Ünnepélyek.

A zenede jubileuma.

A debreczeni zenede, legrégibb egyleteink egyike, f. hó 10-én, azaz szombaton este tartotta 25 éves jubileumát a „Bika” szálloda dísztermében. A jubileum fényét emelte azon körülmény, hogy a többek közt egy nagy szabású zenei művet mutattak be, mely még hazánk más vidéki városában nem adatott. E mű „A teremtés” oratoriuma Haydn Józseftől. Ennek előadásával hálára kötelezte a zenede városunk zene értő közönségét és méltó dícsőséget szerzett a maga számára.

A több nap óta tartó kellemetlen időjárásnak — és a magas helyaráknak — lehet betudni azt, hogy a hangversenyen nem jelent meg oly nagy számú közönség, mint a minőt megérdemelt volna. A terem csupán félig telt meg, de a megjelent közönség valóban elitélközönség volt, mely mindvégig osztatlan figyelmel halgatta az előadást.

Katona-tisztek feltűnő nagy számmal jelentek meg úgy a közös hadsereg, mint a honvédség köréből. Gróf Zichy Géza, a világhírű zongora-művész, ki csak nem régtört vissza északi körútjából, ki zenédünk iránt a legnagyobb figyelemmel viseltetik s annak egyik legbőkezebb pátronusa, szintén megjelent, s Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester mellett úgy élénk figyelemmel hallgatta végig az előadást.

Az emelvény a terem északi részében volt felállítva s esti 8 óra tájban kezdetét vett a hangverseny. Egy szerénedével kezdődött (op. 63. Allegro moderato. Allegretto Volkman Róberttől), melyet Czapek Péter katonai karnagy vezénylete alatt vonós hangszereken előadott a katonai zenekar, továbbá Simonffy Emil, Márton Imre és Hitess Lajos urak. A szabatos játék általános tapsvihart keltett.

Ezt követte — Hitess Lajos karnagy vezénylete alatt — „A teremtés” oratoriumnak első része, melyet harmonikus kísérlete mellett a katonai zenekar, továbbá műkedvelő urak adtak elő. A figyelmesebb közönség minden hölgy számára csinos virág csokorral gondoskodott. A magán részeket — a közönség zajos tapsa közt — Ritter Istvánné és Zivuska Ferenczné urhölgyek, Czapek Péter (ki polgári ruhában jelent meg), Steinacker Sándor, Szendrő Sándor és Szép Lajos urak énekeltek; — a karéneket előadták: Emmrich Elza, Goeth Józsa, Kálmán Zsuzsanna, Kátz Irén, Leszczynski Mariska, Mayer Adél, Mészáros Pduka, Ritter Istvánné, Schmid Ilona, Steinacker Viola, Ujhelyi Anna és Zivuska Ferenczné urhölgyek, — továbbá: Adamovich István, Baltigh Géza, Czapek Péter, Kedaacs Károly, Leonhardt Agoston, Lovász János, Márton Imre, Márton Kálmán, Schmid Róbert, Steinacker Sándor, Szabó Lajos, Szendrő Sándor, Szép Lajos, Teuts Konrad, Tóth István, Vékony Sándor, Zimmermann Gyula és Zlánszky László urak. Harmoniumon Emmerth Antal zenedei tanár ur kísérte az előadást.

A teremtés-oratoriumnak gyönyörű templomi zenéje valóban ünnepélyes hangulatban tartotta a közönséget. Tárnya és zenéje a bibliából van merítve. A három arkan-gyal elbeszéli, hogy a teremtő hanyadik napon teremtett, — dicsőítve, magasztalva a mindent; majd a teremtés zárkőve: az első emberpár is életre hoztatván, teremtőjének ez is hálafohászt zeng, mely a zenerészek egyik legszebbikét képezi. — Az előadás is olyan volt, mely becsületre vált egy katonai zenekarnak, mint a közre-működő hölgyeknek és uraknak.

Ezt követte Tóth József hittanhallgató-nak „Huszonöt év” cz. verse, lendületes, melyet Boldizsár Kálmán ur megfelelő hatással szavalt el. A költeményt lapunk szombati szá-mában közöltük — Szavaltat után a szerzőt kihívta a közönség.

Általános elismerésben és tetszésben részesült Berger Ilka urhölgynek zongora-játéka, melyet a zenekar kísért, (Op. 11.

Allegro maestoso. Chopin Frigyesztől) A szép technikával és érzéssel játszó urhölgyet a közönség nem is késlekedett tüntető tapsaival jutalmazni.

A teremtés oratoriumának második és harmadik része fejezte be a hangversenyt. Ebben is ugyanazok működtek közre, kiket fentebb elősoroltunk.

Hangverseny után a közönség legnagyobb része haza távozott, egy kis része azonban ott maradt s részt vett a társas-vacsorában s az azt követő táncmulatságban. A kik ott maradtak, nem bánták meg ezen elhatározásukat, mert a Magyarfiúk jó zenéje mellett vidáman töltötték az időt hajnalig 3 óráig.

II. Csokonay ünnepély.

A főiskolai magyar irodalmi önképző társulat — a főiskolai ének- és zenekar közreműködésével — minden évben ünnepélyt szokott rendezni Csokonai Vitéz Mihály emlékére. E kegyeletes ünnepélyt nagy közönség látogatja s dacára annak, hogy évek óta tapasztaltatott már, hogy a főiskolai ének-terem e célra kicsiny: a rendezőség nem akar arról gondoskodni, hogy az ünnepély valamely nagyobb teremben, például a díszteremben tartassék.

A közönség érdekében szólnak fel, midőn ezt kifogásoljuk. Mert ha a rendezőség meghívja a nagy közönséget az ünnepélyre: akkor gondoskodjék arról is, hogy a közön-ségnek hely jusson! Tegnapi sa tuai voltunk annak, hogy a közönség egy része — hering-módra összeszűsülve — harmadfelóra hosszáig volt kénytelen állani az óriási hőségben, sokan pedig vissza is tértek, mert egy általában nem fértek be a túltöltött terembe. Azért tehát jövőre vagy nagyobb teremről gondoskodjék a rendezőség, vagy pedig ne tegye az ünnepélyt nyilvánossá, hanem űlje azt meg a társulat saját körében.

Második baj volt a program hosszúsága. Egy ünnepély tartamára — a közönség türelmére való tekintetből — untig elég 1 1/2 órai idő; a tegnapi ünnepély pedig harmadfel óráig tartott. Ezen idő alatt a többek közt hallottunk 7 költeményt, a mi egy kissé sok.

Ezekről eltekintve az ünnepély a lehető legszebben sikerült, a szereplők mindannyian kivitták a közönség elismerését. — Delután 4 órakor vette kezdetét az ünnepély a zenekar szabatos játékaival, melyet Mácsai Sándor ur a kítőnő ének és zene-tanár vezénylet. A megnyitó beszédet Géressy Kálmán felügyelő tanár ur tartotta, átadva a társulatnak a csurgói ifjuság üdvözlését, mely ifjuság nem régen szintén ünnepélyt rendezett Csokonai emlékére s ezen ünnepélyen városunkból Géressy Kálmán és Balogh Ferenc tanár urak vettek részt. Végül kihirdette a Szik-zay pályázat eredményét.

E pályadíj most elégiára volt kitéve. Két pályamű érkezett be, mindegyik a debreczeni hírlap szől, s csak a m egyértékűek. A pályadíjat emnélfogva ketté osztották: — Csánky Benjaminnak az egyik pályázó, kapott 20 frtot, Tóth József pedig 10 frt 50 krt. Az ünnepély folyamán mindkét pályanyertes művet felolvasták.

A főiskolai énekar — szintén a Mácsai Sándor vezénylete alatt — öt ízben működött. Gyönyörűen énekelte el „A reményhez”, „A tihanyi echóhoz”, „Hull az erdő”, „A csikóbőrös kulacs”, és a „Csatadal” című dalokat. A zenekar pedig csárdásokat játszott, nem kevesebb sikerrel.

„A Csokonai emlékezete” című pályadíjjal koszoruzott, költői nyelvezetű ódát Tóth József hittanhallgató írta, s Köveny Dénes esküdt felügyelő nagy hatással szavaltta el. D. Nagy Imre „A tisztai halás” (Fők Károlytól) cz. költemény elszavaltásával aratott tapsokat.

Általános derűtséget keltett Szabolcska Mihály esküdtfelügyelőnek szellemes és humoros elmetartása a csókról, mely az ünnepély egyik legkimagaslóbb pontja volt.

Igen jó vig szavalónak bizonyult Szabolcska

Imre, ki Don Pedrónak (Bartók Lajos). „A bárendező keservei” cz. versét oly ügyesen szavaltta el, hogy másodsor, sőt harmadsor is szavalnia kellett. Másodizben Vida „Szent asszonyát”, harmadszor pedig Don Pedrónak „Az özvegy asszony panasza” című versét szavaltta el nagy derűtséggel.

Az Önképző-társulatnak, — ily szép zsellemi siker után — legyen továbbra is jelszava — az ünnepélyt bezáró csatadal refrainje: „Előre!”

Felszólalások.

I. Adóügyben.

A városi adópenztári hivatalnak, az adó fizető polgárokkal szemben gyakorlatban levő azon sérelmes eljárása folytán, miszerint a catasteri becslés után kivett igen magas, terhes és három éven keresztül leszállítási miniszterileg megengedett adó után, bárha az illető adófizető azt egy ízben, az első évben mindjárt az egész lefizeti is — megvesz-szik nem csak a kamatot, és pedig az egész és három éven keresztül lefizetni megengedet-t összeg után — hanem a behajtási költséget és még a megintési költséget is: azt kérdjük, sz. k. Debreczen városa polgármesterétől, hogy van-e tudomása ezen eljárásról? Az ő tudtával történik-e ezen sérelmes, és valóságilag megbotránkozató zsarolás? Es ha igen, mi történik ezen ily módon illetéktelenül beszédett lehet már idáig is ezekre, vagy legalább százakra menő összegekkel, miután arról, hogy kiktől is hajtattott már be ezen illetéktelenül szedett fizetés Jegyzék nem vezetett, nem tudjuk még csak fel is tenni, hogy az majd talán a jövő évi adóba betudatik! De még ha jegyzék vezetettnek is, nem tudjuk még csak elképzelni is, hogy az illető adópenztári hivatal — kivált mikor nagyon igénybe van véve hivatalos eljárása — figyelemmel tudja-e azt kísérni, hogy ugyan kinek is van ily nemű, — a jövő évi adójába betu-dandó előlegesen teljesített fizetése?

Azt kérdjük továbbá a számvévi hivataltól, mint a pénztárakat vizsgáló bizottság vezetőjétől, mint a melynek minden ily nemű intézkedésről első ízben és mindenek előtt biztos tudomással kell bírnia, hogy az adópenztár megvizsgálásánál nem tűnt volna még fel mind ekkoráig azaz anomalia, a visszalelés, mely ott elkövetetik, és ha feltűnt, hogy hagyhatta azt továbbra is folytatni, miért nem látta, vagy látta-e az illető penztári hivatal az ezen visszaélést megszüntető utasítással, és ha már ezt nem tette, mi jogos czímen engedi még bevezetett, ezen illetéktelenül beszédett pénzeket, és mi célra fordíthatnak azok?

Azon nem csak méltányos, hanem jogos reményeséget táplálván, hogy felszólalásunk nem fog agyon hallgattatni, és nem fog pusztában elhangzó szó lenni; bezárjuk cikkünkkel azon jó indulat figyelmzettetésünkkel: Vi deant consules nequid respublica detrimenti capiat!

Debreczen, 1897. decz. 12.

Több adófizető polgár.

II. Üzelmek a borfogyasztási adókezelése körül.

[Folyt. és vége.]

Az ilyen intézkedések folytán, az atyáskodó tanács kárt teszen az államnak és magának a városnak is, mivel megrágitotta a bormérést s ez által kiützte a közönséget a bormerekek, mert tudja az a közönség, hogy a bormerők kezén keresztül, mily rettenetes adót fizetnek velök, inkább veszen magának a hordós bort. Így beéri az állami adó fizetésével; vagy ajánlatot teszen és akkor regálét nem fizet. A polgári bormérések így is, úgy is károsodnak, mert a tanács maga kiütte belőle a fogyasztó közönséget. Pedig jobb volna ám a sűrű krajczár, mint a ritka forint! Még jobban megölte a polgári borméréseket azzal, hogy az árendásokkal kiegyezett.

A város bérleje 5 litertől sem fizet annyit, mint a polgári bormerőkre egy literre vetettek; ezzel aztán a polgárok nem versenyezhetnek ezeknél olcsóbbat kap a közönség

és így borszükségletét onnan látja el. Ezzel aztán a tanács a város egyik jövedelem-forrását dugta be, mert azok a bérlok akárhogy megy az üzlet, többet nem fizetnek, mint amennyiben kiegésznek, ellenben a polgári bormerők a kimért bor után fizetnek literenként! És mentül többet elmernek, annál több adót fizetnek a városnak; ha tehát a város a polgári borméréseket igyekszik tönkre tenni, magának okoz kárt, mert a mit a réven akar nyerni, azt busásan elveszti a vámon. Valóban csodálatos, hogy ezt a tens, tekintetes és nagyságos elmek így nem akarják belátni!

A regálé-illetékek ily óriás módon való felemelt fizetése igazságtalan, mert Debreczenben a bormerési jog a polgárok kiváltságai közé tartozik, tehát minden bormerő polgár egyszersmind regálé-tulajdonos; regálét magunkat nem is tartoznánk fizetni, hanem a bormerési jogot nem használó polgárok érdekében tartozunk valamivel. Ennél a jognál fogva, míg mi, bormerő polgárok kezeltük ezt a vállalatot, csak tízezer forintot fizettünk évenként a városnak, pedig a legkisebb számmal másfél millió liter bort szoktunk volt kimérni évenként; most 3 krajczárjával egy literől összesen 45 ezer forintot akar bevenni belőle a város. Az ilyen nyerskedésre nagy szükség lehet Debreczennek: azért vette hát magához a kezelést, hogy a polgárok és közönség megkárosításával, ilyen monopólizást vigyen véghez! Hol van itt a polgári oklevélünkben nyert kiváltságaink tisztelgetben tartása?

Mi nem kívánjuk a várost megkárosítani, ha lejobb szállítják azt a tulságosan felemelt illeték-fizetést, olcsóbban lehet a bort mérni és nagyobb lesz a forgalom. Többet fizetünk a városnak, versenyhezünk a bérlokkal. Mi a méltányosságot és igazságot akarjuk, azért szólnak fel. ezt pedig alkotmányos országban lehet tenni, különben kénytelenek leszünk felhagyni a borméréssel. Ez ures korcsmától legalább nem fizetjük a nagy állami adót és megszabadulunk a zaklatásoktól is. Ezáltal — persze — tetemes adóalap semmivel meg, az államnak egyenes kárára.

Mit szóljon a bormerő az olyan szigorú eljárás ellen, hogy saját termését és vett borainkat a szüret napján felvették a mustul, sem forrásra sem töltelére nem engedték le semmit. A kinek 10—12 hordó mustja volt, a mikor kiforrott, egy hordóval ráöltögetett, mivel nem megy a bora, még lehuzásig ismét rá töltöget, ezt már kétszer kell megfizetni! Ennek literjére 12 kr esik; azután lehuzásnál a seprűre 10%-o engednek, pedig a mostani bornál 15 is van; 10 hordó lehuzásnál 300—400 liter hiányt utána kell fizetni 6 krval; azért, a mi nincs meg!

Hova emeli az a többi bornak az adóját is? Csak hogy mikor mérés alá a csapat bele ott, minden adóját ki kell fizetni. Számítanak a bormerő minden liter bor után 8 kr illeték-fizetést, még azután jön a konstáblér-díj és az állam jövedelmi-s pótdója. Ily viszonyok, ily állapotok mellett a polgári bormerők szándékos tönkretétele tühretetlen. Végre mit mondjunk azon jó szóval nem is kvalifikálható úzelemre, hogy éven át ezer forintnyi illetéket is fizetünk, ki többet, ki kevesebbet és ezen fizetésekrol a nyugtákat mind elszedik tölünk?

A mi kezünk közt egy árva betű sincs, hogy azzal tudnánk magunkat igazolni! Az ivot, melyre a pincze-állomány fel van véve, a meglevő s elfogyott borainkat igazolná, a kezelők beveszik tőlünk az irodába s kenyők szerint többet vissza sem adják. Az adó-bórczát pedig tenyérnyi pecséttel a hordóra ragasztják. Az érmellekiek váltig csodálják, hogy a debreczeni hordókat ilyen paksmatával látják el! A behozatali vámról szóló nyugtát meg ki kell küldeni a sorompósoknak, hogy a beszállításnál elvett zálogot vissza kaphassuk, mert hiába van jelen a tulajdonos, a szállítátnál, a ki megfizeti a vámot s bejelenti a bor mennyiségét. Most az már nem elég, hanem zálog kell! Ez pedig újabb megszorítás, újabb zaklatás és ennek az okáról még kérdezősködnünk sem szabad. Nekünk a ránk

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

REJTELMEK.

— Regény. —

Írta: SZALATNAY LÁSZLÓ. 8.

En a meglehető csinos leányt vettem szemügyre, ki sápadt arccal, s fénytelen szemekkel olyan szomoruan nézett rám, mintha sirni akarna.

A házba lépve, egy piszkos, mindenféle lommal telt konyhán mentünk át, s egy elég tágas szobába nyitottunk be.

A szoba butorzata véghetetlen szegénységet árult el, de a betegnek hire-hamva sem volt.

Meglepetve állottam meg.

A koldus és a vén asszony bejött, de a leányt nem láttam.

— Hol a beteg? — kérdem.

— Itt vagyok! — mondá egy erőteljes hang, a másik szobából, s kilépett egy bozontos arcú ember.

Most kezdtem a vesztélyt átlátni, de már késő volt.

Hátam megett újra megnyílt az ajtó s azon egy más ijes-tő arcú egyén lépett be, de az nem mozdult az ajtóból

— Mi ez? — kérdem.

Rekedt nevetés volt a felelet.

Az oldalszobából kilépett férfi hozzám lépett, s gyűlöletteljes tekintetel vetve reám mondá:

— Nyissa ki hát a kaput!

— Elég erős ön? — kérdé leány.

— Birok menni. Csak a kaput nyissa ki.

— Ez a baj éppen, mert a kulcsot e vén gazok ma-ökhöz vették.

— Istenem, hát mit tegyünk?

— Még közel szomszéd sincs, a ki segítségünkre jöhetne, s ha felébrednek ezek, úgy végünk van, mert engem is megölnek.

— Ura! — mondá a leány — kockázatunk kell mindent, o házban csak az a vén gazember, és vén asszony van, de az őn képzelt megölése után leitták magukat, meg kell kísérténünk megkötözni őket.

— Nagyon gyenge vagyok!

— Vegyen erőt! azok ittas álomban vannak, Isten segíteni fog.

Agyam zavart volt, de nem is tudva mit tenni, beléptem a leánnyal a borzasztó házba.

Setét volt, de szemem mintegy megszokva a homályt, kivihettem, hogy hol fekszik a két ocsmány lélek?

— A leány köteleket s rongyokat hozott.

Előbb a férfit s aztán az asszonyt kö-

töttük meg, kik még ekkor sem ébredtek tek fel bódult álmukból, s így szájukat be sem tömtük.

A megkötözés sikere csaknem minden erőmet visszahozta s még szokott jó kedélyem is visszatért.

— Gyujtson gyertyát! — mondám a leánnyak.

Ez meggyújtá a pislogó világot, de meglátva engem, borzadva kiáltott fel.

Lehetett is oka, mert csupa vér voltam.

A kiáltásra a két részeg is teljesen magához tért, s lehet képzeli meglepetésüket, midőn érezték, hogy kötözve vannak, s engem látnak maguk előtt.

Minden áron ki akarták magukat szabadítani, iszonyu atkokat szórva reám s a leányra.

— A kulcsot keresse meg, — kértem a leányt, — ki azt hamar meg is lelte.

Menni akartunk, de én már nem bírtam.

A leány erősen bekötözte sebeimet, de azért nem tudtuk, veszélyes-e az?

— Maradjon uram! — mondá a leány — én megyek segítségért.

Epen kilépett, midőn a kapun erősen zörgettek, s a törvény nevében követelték kinyitni, én is kívánszorogtam, örülve, hogy szabadulhatok, de képzélhető örömem, midőn

(Folyt. köv.)

erőszakolt s kifizetett adókról sem szabad nyugtatni kéri. nekünk csak annyit mondanak, hogy ne törődjünk semmivel, csak fizessünk, a mikor a mennyit ők parancsolnak.

Ezen rémítő üzemek ellen kénytelenek vagyunk felszólalni, mivel az anyagi romlás végveszélyébe döntöttek bennünket, polgári jogaink világos megvétevével.

Egy polgári bormérő

A nagy-hatvan utca.

Tek. szerk. ur! Nyílt kérdéseknek tekintjük s ilyenekül tesszük fel, hogy:

1. Mennyire kell tönkre mennie a nagy hatvan-utcai kövezetnek a végett, hogy kavicsal való beborítása, mely egy évvel ez előtt megkezdett, de az akkor beállott fagy miatt abban hagyatott — eszközöltessek?

2. Kérjük azt is, hogy a beborításra felhasználható kavics hány ezer mérendő fel, s kinek kárja a felmérési véghetetlen lassu munkánál elveszett napszám, s ki kára az egy év alatt elkallódott kavics?

3. Kérjük továbbá hogy a kövezet rossz-ságával nincs-e összefüggésben a város ökrei s béreseinek ezen kövezeten való véghe-tetlen lassu mozgásuk?

4. Kérjük végül, hogy Telegdi László urnak ez utcán levő házához van e hasonló ronda, rozott ház s ronda udvar e városban, s az egész megyében, s nem kötelessége-e a mérnöki hivatalnak avagy a rendőrségnek e veszélyes vitillót?

Debreczen, 1887. decz 10.

Tisztelettel Több hatvan-utcai lakos.

HELYI HIREK.

* Népösödés. Decz. hó 4-től decz. hó 10-ig született városunkban: I. Református: törvényes 7 fiu, 12 leány, törvénytelen 1 leány, együtt: 20. Halva született 3 gyermek. Egybekelt 12 pár. II. Evangélikus: 0. III. Római katolikus: törvényes: fiu, törvénytelen 1 fiu, együtt: 2. IV. Zsidó: törvényes 1 fiu. Elveszülő tek összes száma: 23, melyet ha egybevetünk az elhunytak számával (23), a szaporodás = 0.

* Debr. felolvasó kör. A debreczeni felolvasókör szerdai estélyén, hó 14-én d. u. 5 órakor Medgyaszai Evelin k. a. szintársulatunk kitűnő heroinája olvassa fel Gáspár Imrénének ez alkalomra írott új elbeszélését. Ennek czime: Veszendő lelkek. Az egy órát körülbelül betöltő verses novella érdekfeszítő meséjével igyekszik kárpótolni hosszasságáért, bár a felolvasó művésznő egyénisége s előadó képessége magában elegendő arra, hogy a mű szerzőjének mulatsáit el-lensúlyozza Megjegyezzük, hogy az elbeszélés hősnője egész kis drámai szerepet képez, a minőkben Medgyaszay k. a. exczellál a színpadon. — E felolvasás után, a mint a kör buzgó jegyzője, dr. Kenéz Gyula ur je-lenti, olvas még (valószínűleg akkor, ha az első felolvasás helyébe nem tart) Mátrai Lajos ur is, a helybeli róm. kath. gimnázium tanára. Az ő felolvasásának czime: „Ba-Latonfüredi bálban.” Jegyek Göltl Nandor ur gyógytárában kaphatók. A felolvasás — tekintettel arra, hogy a felolvasó mű-vésznőt, hivatásának kötelmei, pont 6 órakor már a színházhoz szólítják — pontban 5 órakor d. u. veszi kezdetét s így a n. é. közönség pontos megjelenésre kerétek.

* Debreczeni országos vásár 1888 január 9 hétfőn, 10 kedden, 11, szerdán bór, gyapju, méz, dió, stb. továbbá toll, iparczik-kek, gabona neműek és mindenféle termény-vásár. — 1888 január 14—15 szombat, va-sárnap, sertesvásár. 1888. január 15—16 va-sárnap, hétfőn lóvásár. 1888. január 16—17. hétfőn és kedden baromvásár.

* Színház. Szombaton este Sardou „Fe-dora” cz. drámája adatott, közepesámu kö-zönség előtt. Az ugyanakkor tartott hangver-seny és a rossz idő meglezte a közönséget. Maga az előadás a jobbak közé tartozott. Tegnapi este a „Tékozló” cz. kedvelt lát-ványosság adatott, szép számu közönség előtt. Medgyaszay Evelin — mint Christiane — igen szép volt Mátray József — ezen szép hangu s igen hasznavehető fiatal színész — most is általános elismerés mellett játszott az ur szerepét. Egy kis gixer volt, hogy lema-radt a csolnokról s így a csolnak a jó szel-em nélkül sietett Flottwell után. Flottwell Molnár László. Chevalier Dumont szerepét — még pedig igen jól, igen finom árnyalással — Zilahy, Wolf szerepét — szintén jól — Halmai, Katicza szerepét Halmai né, Bálint szerepét pedig Róna s az éki játszott. Természetesen kitűnő volt benne. A 2-ik sa-kaszban a kis Perge Jolán, igen ügyesen lejtette a jockey-táncot.

* Znojenszky Gyula. a szintársulat buzgó és képzett karnagyának jutalomjátékául — „A koldusdiák” operette adatik, V. Margó Czélia fellépésével, ki Broniszláva szerepét fogja játszani. A művésznő először lép fel ezuttal — mint asszony. A kisebb szerepek is első-rendű tájaink kezében lesznek. A jutalmazan-dót melegen ajánljuk a közönség pártfogásába. A társulat most a „Nebántás virág” francia énekes vigjátékra készül, mely a nép-

színházban nagy sikereket arat — A városi jogügyi bizottság légközelebb dön-teni fog az igazgatóság által benyújtott, alta-lunk ismertetett kérvény felett, melynek ér-telmében Valentin lenne az egyedüli igazgató.

* Lampenfeld és az országgyűlés. A képviselőház tegnapielőtti ülésének legfontosabb tárgyát ké-pezte őt honvéd generális — és Lampenfeld, debreczeni levélhordó nyugdíjaztatásának ügye. Az öt generálissal csak elbántak valahogy, úgy a hogy szoktak: az ellenzéki pártok sza-vazták a kormány ellen, a mamelukok a kor-mány mellett és aztán maradt minden úgy, a hogy volt. Lampenfeld ural, a kit kegyet-len nyelvek Nyakiglab néven titúlázgat-nak Debreczenben, azonban nem lehetett ily könnyen elbánni. Az a csoda történt meg rajta, hogy az ő ügyében együtt szava-zott a kormány párt és az ellen-zék. Az igaz hogy ellene, mert bizo-nyára mind a két oldalon voltak férfiak, a kiknek Lampenfeld ur, Európa leglassabb levélhordója után kellett levelet kapni De-hogy, a dolog megtörtént, s lefolyt ilyen-épen: A képviselőház tárgyalta a kérvény bizottság jelentését. — A 63 kérvénnyel, mely-ben Lampenfeld Aron debreczeni lakos nyug-díjának kegyelem utján való fölelelést kéri, Gajári Ölon, előadó, azt javasolja, hogy a ház irodájában helyeztessék el. Körössy Sándor ellenjavaslatot nyújt be, hogy a kérvény figyelembevetel végett a miniszterelnök nek adassék át. Madarász József ellenzi ezt. A ház a kérvényi bizottság jelentéséhez járul, az az Lampenfeld ur nem kap nagyobb kegydíjat.

* A vármegyéről. Hajdumegye közigaz-gatási bizottsága ma tartotta rendes havi ülé-sét. A közgyűlés holnapután, azaz szerdán tartatik meg.

* Dr. Balkányi Miklós urnak, a debr felolvasó körben előadó, nagyerdeki dolgozatát („A vólajpákról”) szerdán köz-özljük. Ezt a hozzánk fordult érdeklődő közön-ség kérdéseire válaszoljuk, megjegyezvén, hogy szerdai számunkban az érdekes olvashmányt a feldarabolás kellemetlensége nélkül, egy-szerre mutatjuk be.

* A főpálinka mérő hely-jövő év elején a kiau utca Simonház tel-kén építendő új helyiségbe tétetik át.

* Jubiláns jelkés. Venczely Mi-hály pladányi plébános és hajdumegyeyi bi-bizottsági tag ma ünnepi 50 éves áldozásá-gát, megtartván a rany misét.

* Gyilkossági kísérlet. Mint-egy egy hete delután fél öt óra tájban ködös alkonyuló időben Szöllösy Ferencz földesi pos-takocsisra, a mint hazafelé hajtott a posta ta-ján a Kálló folyón levő saapi hidnál ismer-etlen egyének egyszerre két lövést intéztek s igazán véletlen szerencse volt, hogy egyik golyó sem okozt sebét, pedig az egyik ke-resztül furta kalapja tetejét, a másik csizmá-ját horzsolta. A postás legény a lövésekre gyorsan elvágatott s a merénylők nem ül-döztek.

— A h. kölcssegélyző egyeslet ötödik évtárhata megalakítása tárgyában, már megtették a kellő intézkedések, kik ezen szövetkezetnek tagjai kívánnak lenni, beirat-koznak az egyeslet piacz-utcai helyiségében (Iparbank épület) vagy az egyes ivartartóknál.

* Ingatlanok forgalma. a debr. kir. törv. telekkönyvi osztályánál f. 1887. decz 3-tól 10-ig. Nagy Bálint és neje Sallai Juliánna veszik Nádas János és neje Galgóczi Klára homokkerti szőlőjét 400 frtért. — Csapó Péter és neje Nagy Juliánna veszik Kovács Juliánna Nagy Jánosné banki és fancesikár 9 boglyás kaszálóját 4000 frtért. — Dr. Tihanyi Sámuel és neje Kändel Sarolta veszik Gránát Jakab és neje Krausz Rebecka téglás kertszőlő-jét 1200 frtért. — Orbán Péterné Jávorai Gi-zella veszi Orbán Juliánna háza fele részét 250 frtért. — Varga István és neje Szentpé-teri Juliánna veszik Szekeres Gábor és neje Kovács Erzsébet házáit 650 frtért. — Komlósy Arthur veszi Takács Józsefét illető ondódi szántó földét 240 frtért.

* Bérletjegyek a m. e. vasu-ton. Ezennel közhírré tétetik, hogy a ma-gyar északkeleti vasuton bérletjegyek az ed-digi határozatok alapján 1888. évre is kiadá-sra kerülnek azon megszorításokkal azonban, hogy azok csakis az egész naptári évre, de rövidebb időszakokra nem válthatók.

* Halálozás. Győry Ferencz né született Oláh Zuzsanna tanítónő Győry Ist-ván egyetemi tanárségétől fájdalomtól megtört szívvel tudatják a ferrón szeretett férjnek s illetőleg jó atyának Győry Ferencznek f. hó 11-én esti 10 órnok. életének 71 dik s boldog házasságának 36-dik évében hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos kimul-tát. Kedves halottunk földi részei f. hó 13 án d. e. 10 órakor a csapó utcazi 14-ik számu ház-tól, a ref. nagytemplomban tartandó rövid ima után, a hatvan-utcai sirkertben levő családi sírboltba fognak örök nyugalomra tétetni. — Mely végítzességételtre a boldogultnak ro-konait, ismerőit s általában a t. közönséget bánaos szívvel meghívjuk Debreczenben, 1887. év december hó 12-én. Béke lengjen hamvai felett!

* Emberölés. Érmihályfalván [nem-rég Grünfeld Ferencz nevű egyén bement a vendéglőbe és egy asztalnál helyett foglalt másod magával. Rövid idő múlva bejött két utcazi ór is, akik szintén leültek egy asztal-hoz. A borozó örök valami fölött összekap-tak s botra keltek; a keletkező verekedést Grün-feld és társa megakarván akadályozni, közbe-

léptek. De egyik ór egy ölmos végt bottal úgy ütötte föbe a hivataln közbelepőt, hogy az rögtön összerogyott és kapott sebében más nap meg is halt. A tettes most a székelyhídi járásbírósnál vizsgálat alatt áll.

* Bál (táncvigalmi) meghívók táncrendek belépti jegyek a legdrágább kiállítás és jutányos árak mellett készített-nek Kutasi Imre könyv- és könyvnyomdá-jában, Debreczenben, főpiaz, Sz. Nagy Károly ház. Vidéki megrendelések a lehető legrövidebb idő alatt eszközöltenek.

* Esküvő. Tulogy Ferencz, földesi regálé berlő tegnapielőtti délusán esküdött örök hűséget Füzes Gyarmaton Petri Sándor ottani községi főjegyző szép és kedves éanyának Emma kisasszonynak.

* Gyászhir. Szentpétery Jozefa, ha-vasi okl. tanítóné, kinek Debreczenben ösme-rősei és rokonai vannak, f. hó 9-én Hevesen meghalt s tegnap ugyanott eltemettetett. Béke poraira!

* Vállalkozók figyelmébe. A magyar nyugoti vasut igazgatósága, az 1888 évben mozdony fitéshez szükséges 600 tonna hazai larna szén szállítására pályazatot hirdetett, melyre a vállalkozók figyelmét ezen-nel felhívjuk, s megjegyezzük, hogy az ezen pályázatban részt venni akarók ajánlataikat nevezett vasut igazgatóságánál 1888 január 3-án dets 12 óráig tartoznak beadni. Debreczen 1887 decz 9. A keresk. és iparkamara.

* Köszönet nyilvánítás. A kereskedő ifjak dalköre által folyó hó 8-án rendezett dalestélyen felléptek: Major A-urnó 40 kr, Stefan Gyula ur 1 frt, Papp Do-nat ur 1 frt, Lippay Márton ur 40 kr, Tul-ler Gyula ur 1 frt, Pigay László ur 50 kr, Zech Jozsef ur 1 frt, Sz. S. ur 1 frt, Midón ezt nyilvánosan nyugtázni szerencsem van, egyszermind kedves kötelességemnek tartom a melyen tisztet adakozóknak dalegyeletünk nevében hálás köszönetemet nyilvánítani. Deb-reczen 1887 decz 10. Pály István dal-egyl. pénztárnok.

* A lapunk mai számában foglalt Várady Kálmán és társa hirdetésére felhívjuk olvasóink b. figyelmét.

X A tölgyfásé dölle egy vá-gásrra, így a betegség is, mely erős gyöke-ret vert az ember testében, nem irtható ki az ellen alkalmazott gyógyszer első használatkor mindjárt. A legmeggyökerezettebb bajok köz-zé tartoznak többnyire az emésztőszervek zavarai is, mert első megjelenésükre nem igen ügyelnek, elhanyagolják s idült bajjá engedik fejlődni. Ez eseteknél aztán Brandt R. gyógyszerész svájci lapdócsai (dobozonként 70 kr. a gyógyszerárakban) használatkor sem várható mindjárt az első labdacok bevételevel gyökeres javulás. De azért nem kel elcsügged-ri, hanem folytatni kell a valódi, Brandt R. gyógyszerész féle svájci labdacok használa-tát. A siker bizonyosan meglesz, de Rómát sem egy napon építették, s az idült gyomor-baj 24 óra alatt szintén nem irtható ki. Fi-gyelni kell Brandt R. névaláírására a védőjegy fahér keresztjén.

Hazánk s a külföld. — Véres pisztoly párbaj folyt le szombaton a Csepel-sziget felső részén. — Literaty Ödön országgyűlési képviselő és só-gora: Dr. Páztélyi Jenő fővárosi ügyvéd ál-lottak egymással szemben. Páztélyi Jenő go-lyója Literatynak jobb oldalán a bordák alatt a medence csont felett hatolt be, s a bal-lágyékban akadt meg. A seb élet-veszélyes. A párbalyra családi viszály és peres ügy szolgált okul.

— Rövid hírek „Othello” a m. kir. ope-rában nagy sikert aratott; Verdi Olasz-szagon kívül csak Budapesttel engedte előadni. — Mihálovics Ödön az országos ze-neakadémia igazgatója Eliana című nagy ope-rát ír. — Posner Károly Lajos nagyke-reskedő meghalt. — A „Pesti Napló” szerkesztésétől visszalepett Urváry Lajos ki ezt tizenözelet éven át szerkesztette, más nagyobb irodalmi vállalat élére lép s az Athenaeum részvénytársu-lat elap szereztesztést íj. — Ábrányi Kornél, orsz. képviselőre bizta. — A nemzeti színház drámabíróló bizottsága Bartók Lajostól „Thuran Anna” című történeti verses színművet fogadott el. — A kolozsvári nemzeti szin-háznak a hét folyamán 2 premiere-estéje is volt. Szerdán Abonyi Árpád Mor herczeg-ét, csütörtökön pedig Jakab Ödön „Szegény Radoné”-ját adták elő. Az igazgatóság Bartha Miklóstól új darabot fogadott el; az ujdonság czime „Melanie” s január elején kerül színre. — Elitelt uszorás. Hay Bernátot, az ismert uszorást, — elitelte végérvényesen a kir. kuria, büntetését másfél évi fogházra, 3000 forint pénzbüntésre és három évi hivatalvesztésre szabta meg. — Protestánslelkészéskathsznt-szék. A lapokban nemrég egy evang. lelkes szóialt föl Bekésmegyéből tiltakozván azon kényszer ellen, melyet a nagyvárdi szentszék ellene egy idézésnél alkalmazni akart. — Az e et alkalmából, mint a Jog. Közlönyben ol-vassuk a nagyváradi püspök az igazságügyminiszternél előterjesztést — tett — A Pulszky-ügyben kiküldött vizs-gálóbizottság az országos képtárban is befejezte működését. A vizsgálat iga-zolta a felmerült gyanusítások a laptalanságot.

SEKESZTŐI POSTA Hadhá. Híjjába — a meghívó czédulát vasárnap reggel kaptuk Marad a dolog sylvester estélyére. Komádi. A terv — öszinte fájdalomkra — dugába dőlnek tekinthető. Lapot inditattuk, levél megy. B. K. („A teremő”) és Baranyi Ferencz urak látogatását kérjük egy déli órában.

Debr. Színház.

Holnap kedden 1887. december 13-án, Znojenszky Gyula karnagy jutalom-játékául.

A koldus diák.

Nagy operette 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő Gáspár Imre Kiadó Kutasi Imre

179/887.

Meghívás

a h.-hadházi közbirtokosság f. évi decz 18-án délelőtt 10 órakor a városház nagyter-mében tartandó közgyü-lésére az érdekel birtokosok ezennel meghivatnak.

Tárgyak:

- 1. Küldöttségi jelntés a pénztár-vizsgálatról.
2. Az 1888. évi költaég előirányzat.
3. Elnök választás.
4. A választmány megalakítása
Kelt a h.-hadházi birtokosság vá-lasztmánya, 1887 nov. 13-án tartott üléséből.
Molnár, birt. jegyző.
Poroszlav Zoltán, köz. birt. elnök.

Igen alkalmas karácsonyi bevásárlási forrás.

VÁRADY KÁLMÁN és TÁRSA

Budapest, koronaherczeg-utca 6. ajánlják legjobb szabásu s saját ké-szitményű férfi, ingeit gomblyukkal, vagy anélkül legdivatosabb nyakken-dőket uri és női keztyűket, harisnyá-kat, vászon és vászonbatizt, valamint selyem zsebkendőit, gellérokat és kézelőket legujabb párisi divat szerint. Rendelmények felvétele eszközöl-tetik helyben Váradi Kálmán urnál „Bika” szállodában déli 12 óráig. Ki-vánatva a minták házhoz is vitetnek.

Dr. Brukner Ernő

orvos, sebész-, szemész- és szülésztudor, bőrgyógyász, sebészmtű (opérateur) volt mütőség — Kovács tanár mellett — a budapesti kir. egyetem sebészeti kórodáján s Budapest-főváros új kórhá-zának volt másodorvosa. Rendel: d. e. 8—9 óráig „ d. u. 2—4 ” Lakik: Batthyány-utca 2560. szám al.tt. (Stiber-ház.)

Mindenemüi száj- és fogbajokat kezel, valamint odvas fogakat és fogtőveket (tájdalom nélkül érzéketlenítés által) távolít el

Dr. TIHANYI SÁMUEL rendelő óráiban (reg. 8—9 ig, d. u. 2—4 ig

TURAI FARKAS.

A közelgő újvire minden rendű rangu szolgazemélyzet megrendelhető.

Felkértek mindazon ház- és földtulajdonosok, kiknek házak vagy földjeik eladó, vagy haszonbérbe kiadó, azokat az intézetben előjegyeztetni sziveskedjenek. A közvetítés a legmérsékeltőbb díjak mellett eszközöltetik.

17 hold ujosztású föld tanyával együtt olcsó áron eladó.

7 1/2 nyilas ondódi föld eladó.

3 hold 1066 □ öl újföld eladó.

Helybeli és vidéki bármiféle részvények vétetének a eladatnak. — Megjegyzendő, hogy jelenleg is vannak eladók 8% tiszta jövedelem mellett.

Polgári-bormérés haszonbérbe kerestetik.

Hat hold majorsági föld igen szép épületekkel, kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni a Turai-féle intézetben.

„Czegléd és sas utca sarkán egy diszesen atalakított bálhelyiség kiadó. Értekezhetni a Turai-féle intézetben.”

Egy francia nő órákat óhajt adni.

Egy jó karban lévő varrógép eladó.

Közel a piacához egy bálhelyiség kiadó.

„Egy zongora eladó.”

Egy pékhelyiség kiadó.

Több vendéglő és kávéház helyiség kiadó vagy eladó.

Egy magazin kiadó.

Igen jó menetű fűszer kereskedés eladó.

Kereskedő segédek, kertészek és gazdasági hivatalnokok elhelyeztetnek.

Több háztani földek tanyával eladók.

Tanyaföldek haszonbérbe kerestetnek.

7 hold új föld közel a városhoz kiadó.

Kerestetik fűszer állvány megvételre.

Az Ebesen 7 nyilas I-ső oszt. szántóföld 3-6 évre kiadó.

Eladó. Érmelléki jó borok 50 literen felül. — Domb utca 98. sz. a. Balogh Lajosnál.

Ily nemű apró hirdetések 25-50 kr-ért, nagyobbak pedig aránylag a legolcsóbb díjak mellett fevének **TURAI FARKAS** közvetítő és tudakozóintézetében Miklós utca sarkán a megyeházzal szemben. Ugyanott mindkét nembeli, jó bizonyítványokkal ellátott cselédek megrendelhetők.

Valamennyi gyermeknek!

Hogy karácson estjére valamennyi gyermeknek a legnagyobb örömet és meglepetést szerezzük, a legjobb hírnépszerű karácsoni játékarú kiállítású bazár az alkalommal közvetlenül a gyárból állította össze a legújabb és legszebb, fiúk és lányoknak való játékarúkat, melyek tehát jó állapotban és mégis olcsó árak mellett adhatók el.

Mindenki bizalommal eszközölheti megrendeléseit csakis a

karácsonyi kiállítási bazárral, Wien, I., Adlergasse Nr. 8.

2-3 éves leányoknak való csoport.

- 1 bécsi körjáték (Carousellé) lovassal és zene-kísérettel.
- 1 „pragmatikus bécsi úrasági konyha (konyhabáz).
- 1 teljes konyha berendezés.
- 1 tüzehely, finoman mázolt, teljes edény-felszerelés.
- 1 pompás porcellán kávé adag tea készlet 6 személy részére.
- 1 avokádó, mely sohasem feketedik meg.
- 1 szép konyhakredencz üvegajtóval.
- 1 gyönyörű bábu, öltözve.
- 1 szép nikel óra mozgó mutatókkal és láncsal.
- 1 majores farsagott állatokkal, ezek között báránykák valódi gyapottal.
- 1 gépzeti színház székkel, alakokkal és díszítésekkel.
- 1 legújabb dísz képek könyve.
- 1 takarékpénztár jó árral és nikel díszítéssel.
- 1 csomag Jézuskából, a karácsonyi legszebb dísz.
- 25 kivilágításra való karácsonygyertya.
- 25 karácsonyi gyertyatartó, vegyes színben.

Az itt felsorolt 64 díztárgy csomagolási költséggel együtt 2.90 kr. o. e.

2-6 éves fiúknak való csoport.

- 1 bécsi társasos (omnibusz) finom fényképpel és fogattal együtt.
- 1 elegáns olvasó készlet. 100 cifra golyóval, nagyon tanulságos és hasznos.
- 1 „öröselosztás, öröszál és a hozzávaló kelemekkel.
- 1 legújabb népfelkelő harsona.
- 1 gyalogsági csákó.
- 1 kard acélhüvelyvel és szíjjal.
- 1 hártya.
- 1 szép kiviteli dob ütökkel.
- 1 hintáló.
- 1 teljes tekepálya, hol mind a kilenczet találni lehet.
- 1 svájci építészterv építészeti tervvel.
- 1 érdekes puzzle, megmunkált való.
- 1 takarékpénztár jó árral és nikel díszítésményvel.
- 1 dísz képek és mesekönyv.
- 1 csomag Jézuskából, a karácsonyi legszebb dísz.
- 25 kivilágításra való karácsonyi gyertya.
- 25 briliáns karácsonyi gyertyatartó, vegyes színben.

Az itt felsorolt 65 díztárgy csomagolási költséggel együtt 2.90 kr.

6-12 éves leányoknak való csoport.

- 1 elegáns varró-mecsesz (dolgozó szekrény) selyemből nikkelkísérővel és tűkkel.
- 1 gyönyörű bécsi szalon, teljesen díszítve képpel és tükrökkel.
- 1 gyönyörű bábu üvegsemmekkel és hajjal.
- 1 nagy konyhakredencz üvegajtóval és teljes konyhaberendezéssel.
- 1 mángorló igazi használatra.
- 1 citra acélharokkal, kulcsos, önkéntes alkalmas.
- 1 nagy porcellánkéslet finom festésű 6 személyre való készlettel.
- 1 bécsi szalon készlet, teljes.
- 1 szép kiviteli bűvölő, szépen kidolgozva.
- 1 teljes színház zenével, nagyobb alakokkal és teljes díszítéssel.
- 1 utazás a földkörül.
- 1 takarékpénztár jó árral, szép kivitelenben.
- 1 érdekes társasjáték.
- 1 finom orszégy, utolsó újdonság.
- 1 csomag Jézuskából, a karácsonyi legszebb dísz.
- 25 kivilágításra való gyertya.
- 25 briliáns karácsonyi gyertyatartó, vegyes színben.

Az itt felsorolt 65 díztárgy ára csomagolási költséggel együtt 4.90 kr. o. e.

6-12 éves fiúknak való csoport.

- 1 varázslámpa (Laterna magica) számos színezett képpel és tükrökkel együtt (megfűtve).
- 1 csinos bécsi fiaker, finom fényképpel és fogattal. Last Legorodetibb.
- 1 ezüstörű nagy írómappa több részben, elegáns bekiadású.
- 1 teljes eszköz-szekrény, ezüsttel díszítve, szorgalmas fiúk számára.
- 1 citra acélharokkal, kulcsos, önkéntes alkalmas.
- 1 elegáns teljes írókészlet: egy praktikus szorongóval jelképez.
- 1 nagy építészterv kivilágításra építési tervvel.
- 1 dominójáték, teljes.
- 1 teljes színház zenével és teljes díszítéssel.
- 1 nagy festékszékény sokféle finom mézzsel, csészével és eszettel.
- 1 utazás a föld körüli.
- 1 gépies népfelkelési celtábla.
- 1 finom pénzszékény, utolsó dívat.
- 1 csomag kis Jézuskából, a karácsonyi legszebb dísz.
- 25 kivilágításra való karácsonygyertya.
- 25 briliáns karácsonyi gyertyatartó, vegyes színben.

Az itt felsorolt 65 díztárgy ára csomagolási költséggel együtt 4.90 kr. o. e.

Minden megbízás lelkiismeretesen és hűen a megrendelés szerint azonnal eszközöltetik. Szétküldés utánvétel vagy pénzküldés mellett.

Cím:

Altschul's Weihnachts-Bazar, Wien, I., Adlergasse Nr. 8.

Vidéki és helybeli kereskedők figyelmébe!

Nálam naponta friss

KIVITELI (EXPORT) ÉLESZTŐ nagyban és kicsinyben kapható.

Ez alkalommal bátorodom a vidéki t. kereskedő urakat felkérni, hogy a közelebbi ünnepekre szükségleteiket lehetőleg e hó 17-dikéig ajánlott levelben rendeljék meg, hogy így az élesztő kelő időben rendelkezési helyén lehessen

WEIL EDE FIAI budapesti szelámi gyárból naponta friss tormás virstül egy pár **5 kr.**, valamint szafaládé darabja **5 kr-ért** kapható.

Bálrendező urak figyelmébe!

Ajánlom legújabb **COTTILLION JELVÉNYEIMET** és **TÁNCZRENDEIMET** legszebb kivitelenben, jutányos árak mellett.

Vadász urak figyelmébe!

Kitűnő **Lefauchaux** és **Lancaster** lökúpákat, **Flobert** és **revolver** tüfőnyeket a legjutányosabb árban.

Újévi- és névnapl üdvözlő-jegyek a legújabb mintákban igen nagy választékban kaphatók.

Ujságolvasók figyelmébe!

Ócska, kiolvasott ujságot vásárlók, 1 kilót **10 krajczárért**.

Karácsonyi és újévi ajándékoknak legalkalmasabb mindenféle

sorsjegyek.

Fortuna sorsjegyrudának kedvez, a mennyiben az 1887. évi július 5-én megjött huzás alkalmával a XII. jótékonyozású sorsjegyek 60,000 frtos főnyereményét az általam előirányzott 55,225. sz. sorsjegy nyerte meg, mint szintén az 1887. évi április 24-iki III. „Kincsem” sorsjegyek huzása a kalmával a 3-dik 5000 frtos főnyeremény 2710. sor. 5. sz. sorsjegyre is üzletemben vétetett.

Valódi Takács- és Stiaszni-féle solmecczi pipák és fenyőmag-szarak, valamint kitűnő minőségű finom szivarka-papír, ugyisíztén a legújabb Mikádó- és vihar-gyufák jutányos árban kaphatók. Dús raktáramat **gyermekjátékokban** is ajánlom a n. é. közönség figyelmébe.

MENDELOVITS LAJOS

m. kir. lépor-árudája, a városházával szemben.

1887. Nyomatott KUTASI IMRE gőnyvnyomdájában.

Karácsonyi és Újévi ajándékoknak

valamint minden más alkalmi meglepetésekre hasznos és czélszerű tárgyakat:

Porcellán, Chinaezüst, Bronze és Majolika műkivitelű

ujdonságokat,

valódi erfurti

MAKART-CSOKROKAT,

több országos kiállításon éremmel kitüntetett

magyar gyártmányú

BRONZE és MAJOLIKA

mű különlegességeket

pontos kiszolgálat és szabott gyári árak mellett ugy a helybeli mint a vidéki nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánl

KASZANYITZKY ENDRE

előbb Kuhinka I. K.

Üveg, Porcellán, Lámpa, Háztartási és Diszeszközök nagy raktára Debreczenben.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan teljesíték.

HIRDETMEŒNY.

Ó CSÁSZÁRI és APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK 1887 évi június hó 10-er-1 kelt legf. elhatározása folytán ezennel megindittatik a **XIII-ik MAGY. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,**

melynek tiszta jövedelme akképen osztandó fel, hogy a vagyontalan magy. kir. hivatalnokok özvegyei és árvái részére alakítandó alap, a szegény agg tanítók és özvegyeinek segélyezését czélzó Eötvös-alap, a miskolci ref. főgymnasium, a budapesti Kriszt naváros Gellért utcajában lévő és a szürke nézőkék vezetésé alatt álló leánynevelő-intézet, Frim Jakabnak a hülyék nevelésére és ápolására fenntartott intézete és a Zágrábban felállítandó országos javító intézet, egyenkint a várható jövedelem egy tized-, az országos néképző-egylet és a magyarországi hírlapírók nyugdíj-intézete pedig két-tizedrészben részcstíttessék.

E sorsjáték összesen, 6669-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint.

195,000 forintra ragnak, és pedig:

1 főnyeremény	60 000 frttal	50 nyer. egyenk. 100 frttal, 5000 fr.
1 „ „ „ „ „	15 000 „	100 „ „ 50 „ 5000 „
1 „ „ „ „ „	10 000 „	2000 sor.-ny „ 20 „ 40,000 „
1 nyeremény	5 000 „	4500 „ „ 10 „ 45,000 „
5 nyer. egyenk. 1,000 frttal 5,000 ft.	5 000 „	
10 „ „ „ 500 „ 5,000 „		

A huzás visszavonhatatlanul 1887. évi december 29-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva. Sorsjegyek kaphatók: a lotto igazgatóságnál Budapesten, (Pest, fővámház, félemelet) hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lotto-, ső- és adóhivatalnál; a legfőbb postahivatalnál, és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyáruáló közegnél.

M. Kir. lottóigazgatóság.

Budapest 1887. november hó 26-án.

MÁRIÁSSY SÁNDOR.

M. Kir. pénzügyministeri osztály tanácsos és lottóigazgató (utánjyomat nem díjazatik.)

Örök áron eladó.

A vámos-pércsi állomáshoz egy és fél óra távolságra egy 230 holdból álló tag szabad kézből örök áron eladó, a szükséges épületekkel. Értekezhetni Farkas Sándor Berettyó Újfaluban.

Gyomorégés

rosz emésztés, lassu anyagcsere, vértelenség, fejfájás, szédülés megszűnnek a **Lippmann-féle Karlsbad** pezsgőpor használatára folytán. — Kapható 60 kr. és 2 frt. dobozokban, Debreczenben Dr. **Rothschnek** gyógytárában, továbbá N. Váradon, Szathmáron, Szeghalmon stb.